

АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ЦЕНТР ВИТРАТНИХ МАТЕРІАЛІВ»

В. Ю. Григоренко, магістр

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м.Харків

У сучасному економічному кліматі дедалі більше українських підприємств натрапляють на проблеми зниження ліквідності та втрати спроможності виконати свої фінансові обов'язки. Успішна робота компанії в економічному процесі, як правило, включає підтримку високого рівня ліквідності та платоспроможності, які формують показники можливостей тимчасового та повного виконання зобов'язань.

Аби виконувати цю важливу функцію, важливо провести обґрунтований аналіз причин їхньої втрати та розробити ефективні стратегії підвищення ліквідності та платоспроможності. Тому вивчення методів ефективного управління ліквідністю та платоспроможністю є актуальним питанням для українських підприємств, у контексті сучасного економічного розвитку.

Методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства є об'єктом ретельної уваги багатьох науковців, як вітчизняних, так і закордонних. Вагомий внесок у дослідження теоретичних аспектів оцінки цих компонентів фінансового стану зробили такі вітчизняні вчені, як: Г. Ф. Азаренков, О. Я. Базилінська, І. А. Бержанір, Л. І. Бровко, Ю. С. Гришко, С. В. Дорогань-Тютюнник, Ю. Ю. Дьякова, Г. А. Іващенко, В. С. Клименко, О. В. Люта [1], О. В. Майборода, Т. О. Моруга, О. О. Олійник, І. П. Отенко та багато інших. Незважаючи на численні та значущі наукові дослідження в цьому напрямку, варто відмітити, що методичні підходи до удосконалення процесу дослідження ліквідності та платоспроможності підприємства залишаються недостатньо вивчені як в теоретичному, так і в практичному

аспектах і потребують подальших досліджень в напрямку їхнього удосконалення.

Платоспроможність підприємства можна визначити як його здатність своєчасно та повністю погасити короткострокові зобов'язання, тоді як ліквідність відображає здатність підприємства покривати зобов'язання активами, які можуть швидко перетворитися на гроші.

Основними завданнями аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства є:

- оцінка здатності підприємства своєчасно та повністю виконувати платіжні зобов'язання.
- виявлення тенденцій змін і закономірностей розвитку показників ліквідності та платоспроможності.
- виявлення ситуацій неплатоспроможності або запобігання можливості виникнення таких ситуацій.
- дослідження факторів, що впливають на гармонійність та збалансованість грошових потоків для забезпечення ліквідності та платоспроможності.
- виявлення резервів для підвищення ефективності використання оборотних активів в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності підприємства та інші завдання.

В таблиці 1 представлено аналіз ліквідності балансу підприємства ТОВ «Центр витратних матеріалів».

Таблиця 1 – Аналіз ліквідності балансу підприємства ТОВ «Центр витратних матеріалів»

Актив	2020р.	2021 р.	2022 р.	Пасив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Платіжний надлишок або нестача (+;-)		
								2020 р.	2021 р.	2022 р.
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	0,8	616,6	1 156,3	1. Найбільш строкові зобов'язання (П1)	17,2	44,5	224,4	-16,4	572,1	931,4
2. Швидко реалізовані активи (А2)	4 243,6	10 024	9159,5	2.Короткострокові пасиви (П2)	4459,7	10722,9	10257,1	-216,1	-698,9	-1097,6
3. Повільно реалізовані активи (А3)	64,7	97,7	399,2	3. Довгострокові пасиви (П3)	0	0	0	64,7	97,7	399,2
4. Важко реалізовані активи (А4)	39,7	29,5	19,4	4.Постійні пасиви (П4)	(109,3)	26,1	252	39,7	3,4	-232,6
БАЛАНС	4 367,9	10 793,5	10 734,4	БАЛАНС	4367,9	10793,5	10734,4	-	-	-

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні активів, згрупованих за ознакою зниження ліквідності, з капіталом і зобов'язаннями, згрупованими за ознакою зменшення терміновості їхнього погашення.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо дотримуються наступні нерівності:

$$A1 \geq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4.$$

За даними таблиці 1 встановлено, що ТОВ «Центр витратних матеріалів» має недостатньо коштів для розрахунку за зобов'язаннями та короткостроковими пасивами. Серед джерел фінансування переважають запозичені кошти.

Протягом трьох років спостерігається виконання наступних нерівностей:

$$2020 \text{ рік} - A1 < P1; A2 < P2; A3 > P3; A4 > P4.$$

$$2021 \text{ рік} - A1 > P1; A2 < P2; A3 > P3; A4 > P4.$$

$$2022 \text{ рік} - A1 > P1; A2 < P2; A3 > P3; A4 < P4.$$

Зіставлення підсумків першої групи по активах і пасивах, тобто А1 і П1 відбиває співвідношення поточних платежів і надходжень. Порівняння другої групи по активах і пасивах (А2 і П2) показує тенденцію збільшення або зменшення поточної ліквідності в недалекому майбутньому. Зіставлення підсумків по активах і пасивах для третьої і четвертої груп

відбиває співвідношення платежів і надходжень у відносно віддаленому майбутньому.

Отже, аналіз ліквідності балансу за 2020 рік показує, що баланс є неліквідним, що вказує на те, що підприємство не має достатньо ліквідних активів та засобів, які можна легко конвертувати в готівку та використати для виконання своїх фінансових зобов'язань.

Аналіз ліквідності балансу в період 2021-2022 років показує, що ситуація на підприємстві незначно покращилась, баланс стає відносно ліквідним, але спостерігається тенденція до зменшення поточної ліквідності в недалекому майбутньому, не вистачає власних коштів для здійснення поточної діяльності, порушена фінансова стійкість ТОВ «Центр витратних матеріалів», що може привести до банкрутства підприємства.

Отже, підсумовуючи вище наведене, можна стверджувати, що ліквідність та платоспроможність відіграють вирішальну роль для функціонування підприємства, оскільки вони безпосередньо впливають на фінансову стабільність, спроможність виконувати обов'язки та формують сприятливі умови для продовження операцій. Покращити ситуацію на підприємстві ТОВ «Центр витратних матеріалів» можна за рахунок оптимізації ліквідності за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації - системи заходів спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого - на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Література:

1. Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2019. № 4. С. 14-23.